

Nr 324

Av herr **Gustafson** i Göteborg **m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till handelshögskolan i Göteborg.*

Handelshögskolan i Göteborg har för närvarande omkring 500 studerande, av vilka ett tjugotal bedriver licentiat- eller eljest avancerade studier. Trots detta stora antal studerande finnes endast fem professorer och dessa utgör de enda lärare med fast anställning vid handelshögskolan. Undervisningen handhaves i övrigt av ett antal lärare med extra ordinarie anställning och dessutom av ett tjugotal ämneslärare med deltidstjänst med i många fall mycket begränsad undervisning.

Handelshögskolans lärarråd har tidigare framlagt förslag till långtidsprogram för utbyggande av den vetenskapliga basen för handelshögskolans verksamhet. Som en del i detta långtidsprogram ingår inrättande av fem fasta lärarbefattningar av lektorstyp. I samband därmed skulle en docentur och fyra biträdande lärarbefattningar indragas. Härigenom skulle handelshögskolan få sammanlagt tio fasta lärarbefattningar, vilket får anses vara ett minimum i nuvarande läge.

På grund av bristen på lärare har handelshögskolans professorer en undervisningsskyldighet som med 50 procent överstiger den som gäller för professorerna vid universiteten. Inrättandet av ovannämnda lektorat skulle innebära att professorernas undervisningsskyldighet skulle kunna nedbringas till samma antal veckotimmar som gäller vid universiteten. Härigenom skulle tid vinnas för den forskning som måste betraktas som professorernas huvuduppgift.

Hur viktig denna forskning är för en ökning av vårt materiella välstånd framgår av följande utdrag av det yttrande som handelshögskolans lärarråd avgav över universitetsutredningens förslag om inrättande av lektorsbefattningar vid de tekniska högskolorna:

Inom samtliga ämnen vid handelshögskolorna är såväl grundforskningen som målforskningen inriktad på att bidra till ökningen av det materiella välståndet. Inom vissa av ämnena, nämligen redovisning, distributionsekonomi och administration, avser forskningen därvid främst att utarbeta metoder för kontroll och rationalisering av verksamheten, samtidigt som den även lämnar bidrag till välståndshöjningen genom att klargöra sambandet mellan de faktorer, som påverka näringslivets struktur och kostnader. Inom de övriga ämnena, ekonomisk geografi med varukännedom, na-

tionalekonomi och rättsvetenskap är forskningen främst inriktad på att i olika avseenden klargöra förutsättningarna för en välståndshöjning . . .

Forskningen vid handelshögskolorna täcker praktiskt taget hela näringslivet. På en alltmer betydelsefull sektor, nämligen den ökande distributionsapparaten, äro handelshögskolorna ensamma om forskning på högskolenivå. På detta område, som numera kräver cirka 25 procent av nationalprodukten, kan en välståndshöjning endast i mindre utsträckning ske genom mekanisering, utan ansträngningarna måste inriktas på en förbättrad organisation inom företagen och en rationellare struktur av hela företagandet, vilket är syftet med forskningen vid handelshögskolorna på detta område. Även för industrien gäller, att man i allt högre grad söker att uppnå en produktivitetshöjning genom organisatoriska åtgärder vid sidan av mekanisering, och forskningen vid handelshögskolorna är även inriktad på detta område.

Mot bakgrunden av de utomordentligt betydelsefulla uppgifterna för forskningen vid handelshögskolorna är det beklagligt att konstatera den ringa omfattningen av denna.

Utöver detta kan anföras, att forskningen inom företagsekonomiens redovisningstekniska del och inom skatterätten är av direkt betydelse för landets skatteväsen. Läns- och taxeringsrevisorer utgångna från handelshögskolan i Göteborg är verksamma inom samtliga länsstyrelser, men handelshögskolan kan för närvarande icke täcka behovet av aspiranter till dylika befattningar. I nu framlagda statsverksproposition föreslås ytterligare utvidgning av taxeringspersonalen, varför behovet av utbildning på detta område ytterligare ökas.

Chefen för handelsdepartementet har inte nu velat inrätta ifrågavarande lektorat och har som motiveringar hänvisat till »vissa inom universitetsutredningen pågående undersökningar i anledning av förslag om upprättande i vårt land av ytterligare en handelshögskola, alternativt utbyggnad av existerande handelshögskolor». Vi kan inte finna att detta utgör ett tillräckligt motiv för avslag. De pågående utredningarna kan väl under inga omständigheter tänkas resultera i att handelshögskolan i Göteborg nedlägges eller ens får sin verksamhet beskuren. Det ökade behovet av skatteexperter och de av nya skolformer föranledda kraven på bättre tillgång till handelslärare på mellanstadiet är några av de aktuella fakta, som påkallar omedelbara åtgärder.

Genom det finansieringsavtal, som den 9 december 1952 slöts mellan staten, Göteborgs stad och handelshögskolan i Göteborg övertog staten och staden det huvudsakliga ansvaret för handelshögskolans driftkostnader. För riksdagens godkännande framlägges i statsverkspropositionen preliminärt avtal om sådan ändring i finansieringsavtalet att övre gränsen för statens bidrag höjes från 175 000 till 200 000 kronor.

På grund av indragningen av en docentur och fyra tillfälliga lärarbefattningar skulle inrättandet av de fem lektoraten innebära en merkostnad för staten av endast 40 000 kronor. På grund av de med förslaget förenade

stora fördelarna vill vi trots det svåra statsfinansiella läget inte underlåta att yrka på dess genomförande.

Med stöd av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta om höjning av bidraget till handelshögskolan i Göteborg med 40 000 kronor för inrättande av fem lektorat i samband med indragande av en docentur och fyra tillfälliga lärarbefattningar.

Stockholm den 27 januari 1959

Sven Gustafson
i Göteborg

C. O. Carlsson

Olof Andreasson

Brita Elmén

Bengt Bengtsson
i Göteborg

Bertil von Friesen
